

Vendim nr. 38, datë 19.03.2026

(V-38/26)

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga: Fiona Papajorgji, Kryetare, Sonila Bejtja, Sandër Beci, Ilir Toska, Genti Ibrahim, Marjana Semini, Asim Vokshi, Marsida Xhaferllari, anëtarë, me sekretare Farisja Idrizaj, në datën 19.03.2026 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 19 (F) 2025 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: FATMIRA ALLMUÇA

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

AGJENCIA SHETËRORE E KADASTRËS, DREJTORIA VENDORE TIRANË RURALE 1, përfaqësuar nga Denald Gjoni, me urdhër delegimi.

KËSHILLI I QARKUT TIRANË, DREJTORIA E ADMINISTRIMIT DHE MBROJTJES SË TOKËS, përfaqësuar nga përgjegjësi i sektorit Gani Shehu, me urdhër.

BASHKIA TIRANË, NJËSIA ADMINISTRATIVE FARKË, në mungesë.

NEXHMI ALLMUÇA

KUJTIM ALLMUÇA, HAFSA LAMAJ, SHQIPE BARBULLUSHI, SHPRESA BIÇAKU, TEUTA BLETA, ERMIRA SEFERI, RUKIJE KUBATI, MERITA GURABARDHI, ARTA GURABARDHI, HIDAJETE MEMA, ENINA NALLBANI, DENIS MEMA, LUMTURI ALLMUÇA, VJOLLCA HATIBI, LEJLA HYSI, SALI ALLMUÇA, EDITH ZAJMI, ARTUR ZAJMI, DRITAN ZAJMI, JULJAN ZAJMI, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2025-509, datë 12.02.2025 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe dërgimi i

çështjes për rigjykim në atë gjykatë, me një trup tjetër gjykues.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, pika 2, 131, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 71, pika 1 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*Ligji Organik i Gjykatës*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, mori në shqyrtim prapësimet me shkrim të kërkueses Fatmira Allmuça, (*kërkuesja*), që ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Drejtorisë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, Tiranë Rurale 1 (*Drejtoria e Kadastrës Tiranë*) e Drejtorisë së Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës në Këshillin e Qarkut Tiranë (*Drejtoria e Administrimit të Tokës*), që e kanë lënë në çmimin e Gjykatës zgjidhjen e çështjes, Nexhmi Allmuçës, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të subjekteve të tjera të interesuara, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja është trashëgimtare e një subjekti të shpronësuar (ati i saj). Këtij të fundit, në bazë të ligjit për kthimin dhe kompensimin e pronave, Komisioni për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave Tiranë, me vendimin nr. 407, datë 02.10.1995 (*vendimi nr. 407/1995*), i ka njohur të drejtën e pronësisë mbi një truall 136.000 m² (*pasuria e parë*), të ndodhur në lagjen “Ali Demi”, Tiranë, i ka kthyer fizikisht 10.000 m², i ka njohur të drejtën e parablerjes për një objekt brenda truallit, me sipërfaqe 21.709 m², si dhe i ka njohur të drejtën e kompensimit për pjesën tjetër të truallit.

2. Subjekti i shpronësuar ka përfituar edhe nga Komisioni i Ndarjes së Tokës, si anëtar i ndërmarrjes bujqësore, një truall me sipërfaqe 109.000 m² (*pasuria e dytë*), të ndodhur në komunën Farkë, Tiranë. Këtë pasuri, me kontratën e shitblerjes së datës 28.01.2000, subjekti i shpronësuar ia ka shitur kërkueses kundrejt vlerës 1.960.000 lekë. Mbi bazën e këtij veprimi

juridik, pasuria është regjistruar në emër të saj në regjistrat e pasurive të paluajtshme në datën 25.02.2000.

3. Individët e tjerë (të thirrur si subjekte të interesuara në gjykimin kushtetues) kanë ngritur padi në gjykatë, duke kërkuar njohjen e bashkëpronësisë dhe kthimin e pjesës që i takonte secilit si pasuri trashëgimore, lidhur me pasurinë e dytë. Sipas tyre, prona nuk i përkiste subjektit të shpronësuar, por atit të tij (gjyshi i tyre dhe i kërkueses), ndaj edhe ata, në cilësinë e trashëgimtarëve ligjorë, kishin të drejtën e bashkëpronësisë.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 3472, datë 23.10.2001, ka vendosur rrëzimin e padisë, me argumentin se dokumentet e kohës së shpronësimit tregonin se prona i ishte shpronësuar atit të kërkueses. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 602, datë 20.05.2002 (*vendimi nr. 602/2002*), ka vendosur ndryshimin e vendimit, duke pranuar padinë dhe duke njohur të drejtën e bashkëpronësisë për të gjithë trashëgimtarët. Ndonëse ati i kërkueses ka paraqitur ankim, Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 365, datë 05.02.2003 (*vendimi nr. 365/2003*), ka vendosur mospranimin e rekursit të tij. Ndërsa Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*), me vendimin nr. 117, datë 02.07.2003, ka vendosur moskalimin për shqyrtim në seancë plenare të ankimit kushtetues individual, me arsyetimin se nuk ishin parashtruar shkaqe që lidheshin me të drejtën për proces të rregullt ligjor.

5. Më pas, kërkuesja dhe i ati kanë paraqitur dy herë kërkesë për rishikimin e vendimeve nr. 602/2002 dhe nr. 365/2003. Të dyja kërkesat nuk janë pranuar nga Gjykata e Lartë, me vendimet nr. 48, datë 07.06.2004 dhe nr. 00-2010-1127, datë 22.10.2010.

6. Ndërkohë, konflikti gjyqësor për pronat ka vazhduar, pasi bashkëpronarët e njohur me vendim gjyqësor kanë ngritur padi për konstatimin e pavlefshmërisë absolute të kontratës së shitblerjes së pasurisë së dytë të datës 28.01.2000, kthimin e palëve në gjendjen e mëparshme dhe fshirjen e regjistrimit të pasurisë në emër të kërkueses. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, pas rigjykimit të çështjes, me vendimin nr. 4462, datë 31.05.2010, ka vendosur pranimin e pjesëshëm të padisë. Vendimi është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 2040, datë 10.10.2011 (*vendimi nr. 2040/2011*) dhe nga Gjykata e Lartë me vendimin nr. 00-2014-839 (89), datë 10.03.2014. Kolegji i Gjykatës, me vendimin nr. 104, datë 31.05.2016, ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

7. Në datën 29.12.2015 kërkuesja ka paraqitur për herë të tretë kërkesë për rishikimin e vendimeve (të gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Lartë) që kanë njohur të drejtën e bashkëpronësisë së trashëgimtarëve të tjerë për pasurinë e dytë. Ajo ka paraqitur si shkak ekzistencën e provave të reja shkresore për pronësinë e të atit të saj, të cilat janë gjetur pranë Arkivit Qendror Shtetëror. Në datën 27.06.2024 ajo ka paraqitur dokumentacion shtesë.

Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2025-509, datë 12.02.2025, ka vendosur sërish mospranimin e kërkesës, me arsyetimin se aktet e paraqitura nuk përbënin prova të reja sipas nenit 494, shkronja “a”, të Kodit të Procedurës Civile (KPC).

8. Në datën 02.06.2025 kërkesja ka paraqitur në Gjykatë ankim kushtetues individual, sipas objektit, i cili, pasi është plotësuar sipas parashikimeve të Ligjit Organik të Gjykatës, është regjistruar në datën 05.06.2025. Kolegji i Gjykatës në datën 16.07.2025 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. **Kërkesja**, në mënyrë të përmbledhur ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e mëposhtme:

- 9.1. *E drejta për gjykim nga një gjykatë e paanshme*, pasi relatori i çështjes në Gjykatën e Lartë ka qenë pjesë e trupit gjykues të Gjykatës së Apelit Tiranë, i cili në vitin 2011 ka vendosur në disfavor të kërkeses, duke lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë për pavlefshmërinë absolute të kontratës së shitjes dhe fshirjen e regjistrimit të të gjithë pronës në emër të kërkeses. Mosmarrëveshja gjyqësore në vitin 2011 ishte midis të njëjtave palë ndërgjyqëse dhe objekti e shkaku i mosmarrëveshjes lidhej me të njëjtën pronë.
- 9.2. *E drejta e aksesit në gjykatë*, pasi Gjykata e Lartë nuk ka marrë në konsideratë argumentet e kërkeses lidhur me rëndësinë e provave të reja për çështjen. Kërkesa për rishikim plotësonte kriteret ligjore formale dhe përmbajtësore, ndaj Gjykata e Lartë duhet ta shqyrtonte atë në seancë dëgjimore me praninë e palëve, duke u dhënë atyre mundësi për t’u dëgjuar sipas parimit të kontradiktoritetit. Ajo nuk duhej të mjaftohej me një trajtim formal të çështjes.
- 9.3. *Standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi shprehja në pjesën arsyetuese të vendimit të Gjykatës së Lartë se kërkesja “nuk ka treguar diligjencën e duhur” në gjetjen e provave, është e pavend. Provat shkresore të siguruara nga Arkivi Qendror Shtetëror nuk janë përdorur asnjëherë në gjykimet e mëparshme dhe nuk diheshin prej saj, pasi fondi në të cilin ato gjenden është përpunuar dhe pasuruar në vazhdimësi në një periudhë të mëvonshme.

10. **Subjekti i interesuar, Nexhmi Allmuça**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se argumentet për cenimin e *së drejtës për proces të rregullt ligjor* janë të paarsyeshme dhe të pabazuara, pasi:

10.1. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për gjykim nga një gjykatë e paanshme* nuk qëndron, sepse relatori i çështjes në Gjykatën e Lartë nuk ka qenë pjesë e trupit gjykues që ka dhënë vendimin që kërkohet të rishikohet. Për më tepër, ai gjyqtar ka qenë në padijeni të plotë të këtij vendimi.

10.2. Kërkuesja ka bërë kërkesa të përsëritura për rishikimin e vendimit për të njëjtën çështje dhe për të njëjtin shkak që lidhet me gjetjen e tri provave të reja, të cilat janë të ngjashme me dhjetëra prova të nxjerra nga Arkivi Qendror Shtetëror, të depozituara nga palët ndërgjyqëse në dosjen gjyqësore, ndaj asaj i është garantuar *e drejta e aksesit në gjykatë*.

10.3. Kërkuesja ka shtrembëruar faktet, sepse aktet e pretenduara prej saj si prova të reja nuk kanë asnjë lidhje me çështjen dhe nuk vërtetojnë origjinën e pronës në favor të saj, përkundrazi vërtetojnë të kundërtën, se babai i saj ka regjistruar pronën e të atit në emrin e tij dhe gjykatat kanë dhënë vendime të mirëargumentuara që përmbushin *standardin kushtetues të arsytimit të vendimit gjyqësor*.

11. **Subjekti i interesuar, Drejtoria e Kadastrës Tiranë**, nuk ka mbajtur qëndrim për kërkesën e paraqitur, por ka vënë në dispozicion të Gjykatës aktet e administruara gjatë veprimeve për regjistrimin e vendimeve gjyqësore.

12. **Subjekti i interesuar, Drejtoria e Administrimit të Tokës**, nuk ka mbajtur qëndrim për kërkesën, por ka dhënë shpjegime për rolin administrativ të saj lidhur me shërbimin që ofron dhe ruajtjen e dokumentacionit.

13. **Subjektet e interesuara, Bashkia Tiranë, Njësia Administrative Farkë dhe trashëgimtarët e tjerë ligjorë**, nuk kanë paraqitur prapësime me shkrim edhe pse janë njoftuar rregullisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueses

14. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të Ligjit Organik të Gjykatës, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të Ligjit

Organik të Gjykatës, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

15. Në rastin në shqyrtim Gjykata vlerëson se kërkesja legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi kundërshton vendimin e Gjykatës së Lartë, me të cilin nuk është pranuar kërkesa e saj për rishikim, ndaj justifikon interesin në çështjen e parashtruar. Ajo e ka përmbushur edhe kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion, të parashikuar në nenin 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, pasi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual për kundërshtimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, për të cilin nuk ka mjete të tjera në dispozicion. Po kështu, kërkesja legjitimohet edhe *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të Ligjit Organik të Gjykatës, pasi kundërshton vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 12.02.2025 dhe ankimin kushtetues individual e ka paraqitur fillimisht në datën 02.06.2025, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

16. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae* kërkesja ka pretenduar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor në aspektet e së drejtës për gjykim të paanshëm, aksesit në gjykatë dhe standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor, të garantuara nga neni 42 i Kushtetutës.

17. Në lidhje me pretendimin për cenimin e së drejtës për gjykim nga një gjykatë e paanshme, kërkesja ka parashtruar se gjyqtari relator i çështjes në Gjykatën e Lartë ka marrë pjesë në dhënien e vendimit nr. 2040/2011 të Gjykatës së Apelit Tiranë për një mosmarrëveshje me të njëjtat palë ndërgjyqëse dhe për të njëjtin shkak konflikti pronësie. Sipas kërkeses, kërkimet e atij vendimi në thelb janë rrjedhojë e vendimit nr. 602/2002, që është kërkuar të rishikohej prej saj dhe gjyqtari në fjalë jo vetëm është shprehur për të, por edhe e ka analizuar në favor të palës tjetër, ndaj nuk mund të dispononte në favor të saj, pasi do të dilte në kundërshtim me analizën e vendimit të tij të dhënë më parë.

18. Subjekti i interesuar, Nexhmi Allmuça, ka parashtruar se shprehet në emër të të gjithë trungjeve të bashkëpronësisë, por pa paraqitur ndonjë akt të vlefshëm përfaqësimi prej tyre, ndaj Gjykata, këtu e në vijim, do t'i konsiderojë prapësimet e paraqitura vetëm për mbrojtjen e tij. Lidhur me pretendimin në fjalë, ai ka prapësuar se relatori i çështjes në Gjykatën e Lartë nuk ka qenë pjesë e trupit gjyqësor që ka dhënë vendimin që kërkohet të rishikohet dhe, për më tepër, gjyqtari ka qenë në padijeni të plotë të këtij vendimi.

19. Në jurisprudencën kushtetuese është pohuar se paanshmëria duhet të verifikohet duke zbatuar dy teste, *testin subjektiv*, në kuptim të të cilit paanshmëria e gjyqtarëve duhet të

prezumohet derisa të provohet e kundërta dhe *testin objektiv*, se veç sjelljes personale të çdo anëtari të trupit gjykues, duhet të provohet nëse ka fakte bindëse, të cilat vënë në dyshim paanshmërinë (*shih vendimet nr. 49, datë 16.10.2023; nr. 10, datë 12.04.2022; nr. 49, datë 10.07.2015 të Gjykatës Kushtetuese*). Pjesëmarrja e të njëjtit gjyqtar në vendime gjyqësore për rrethana të ndryshme të një mosmarrëveshjeje nuk krijon dyshim të justifikuar për mosrespektimin e gjykimit nga një gjykatë e paanshme (*shih vendimin nr. 6, datë 02.03.2018; nr. 22, datë 20.05.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Mbi bazën e këtyre standardeve, Gjykata vëren se gjykata e apelit në vitin 2011 ka marrë në shqyrtim çështjen me objekt konstatimin e pavlefshmërisë absolute të kontratës së shitjes së pasurisë së dytë dhe kthimin e pjesëve takuese bashkëpronarëve të tjerë. Një prej gjyqtarëve të asaj gjykate ka marrë pjesë në vitin 2025, në cilësinë e relatorit, në dhënien e vendimit të Gjykatës së Lartë (vendimi i kundërshtuar) për mospranimin e kërkesës për rishikimin e vendimeve gjyqësore të disponuara në procesin gjyqësor me objekt njohjen e së drejtës së bashkëpronësisë dhe kthimin e pasurisë trashëgimore. Nuk rezulton që kërkuesja të ketë kërkuar përjashtimin e atij gjyqtari nga procesi i rishikimit, ndonëse ka pasur dijeni për planifikimin e seancës në Gjykatën e Lartë, madje i është drejtuar me shkrim dy herë gjyqtarit relator me parashtrime për kërkesën për rishikim.

21. Në analizë të këtyre fakteve, Gjykata konstaton se dy proceset gjyqësore, në të cilat ka marrë pjesë gjyqtari, kanë pasur objekte të ndryshme dhe u kanë dhënë zgjidhje çështjeve të ndryshme faktike dhe juridike. Vendimi i gjykatës së apelit i vitit 2011 është dhënë në procesin gjyqësor që ka vendosur pavlefshmërinë absolute të kontratës së shitjes së pasurisë trashëgimore dhe mbrojtjen e së drejtës së pronësisë të fituar me trashëgim, ndërsa vendimi i Gjykatës së Lartë i vitit 2025 është dhënë në procesin gjyqësor që ka përcaktuar nëse kishte prova të reja për të rishikuar vendimet gjyqësore që kishin vendosur të drejtën e bashkëpronësisë të fituar nga trashëgimia. Në këtë situatë, Gjykata çmon se fakti i paraqitur nga kërkuesja nuk vë në dyshim paanshmërinë e gjyqtarit relator në Gjykatën e Lartë, ndaj vlen prezumimi i paanshësisë së tij. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkueses për cenimin e së drejtës për gjykim nga një gjykatë e paanshme është haptazi i pabazuar.

22. Në lidhje me pretendimin për cenimin e *së drejtës së aksesit në gjykatë* kërkuesja ka argumentuar, ndër të tjera, se Gjykata e Lartë duhet ta shqyrtonte çështjen në seancë dëgjimore me praninë e palëve, duke u dhënë atyre mundësi për t'u dëgjuar në zbatim edhe të parimit të kontradiktoritetit.

23. Gjykata çmon se këto argumente nuk qëndrojnë, pasi: *së pari*, Gjykata e Lartë është vënë në lëvizje nga kërkesa për rishikim e paraqitur nga vetë kërkuesja; *së dyti*, mënyra e

zhvillimit të seancës gjyqësore mbi bazë të dokumenteve dhe pa praninë fizike të palëve nuk do të thotë se ato nuk janë dëgjuar, përkundrazi, në këto raste debati i palëve realizohet njësoj, pavarësisht formës së paraqitjes së argumenteve me shkrim, pra përmes shkëmbimit respektiv dhe në kohën e duhur të parashtimeve, prapësimeve dhe provave dokumentare të paraqitura (*shih vendimet nr. 26, datë 09.04.2024; nr. 9, datë 27.02.2024; nr. 41, datë 22.12.2022 të Gjykatës Kushtetuese*); së treti, kërkesja ka kërkuar vënien në lëvizje të Gjykatës së Lartë për herë të tretë për të njëjtën çështje, ndërkohë që rezultoi se ajo ka qenë pjesëmarrëse aktive në të gjitha gjykimet që janë zhvilluar për çështjen në fjalë, si përfaqësuese e trashëgimlënësit të saj, ndaj ka pasur mundësinë për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur.

24. Përveç pretendimeve dhe argumenteve të mësipërme, kërkesja ka parashtuar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor në aspektet e standardit të arsyetimit të vendimit dhe të aksesit në gjykim. Sipas saj, Gjykata e Lartë nuk ka marrë në konsideratë rëndësinë e provave të reja shkresore të siguruara nga Arkivi Qendror Shtetëror, të cilat nuk janë përdorur asnjëherë në gjykimet e mëparshme dhe nuk dihehin prej saj, pasi fondi në të cilin ato gjenden është përpunuar dhe pasuruar në vazhdimësi në një periudhë të mëvonshme. Gjykata vlerëson se këto pretendime janë me natyrë kushtetuese dhe hyjnë në juridiksionin e saj, ndaj, mbështetur në thelbin e tyre, do t'i analizojë ato në këndvështrim të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit në gjykim.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit në gjykim

25. Kërkesja ka pretenduar se ka marrë dijeni për shkakun e rishikimit në datën 15.12.2015 dhe ka zbuluar tri dokumente (i) fotokopje të regjistrit (Libri Themelues i Çashtjeve Civile – Gjykatës së Paqimit (D.C) të Gjykatës së Diktimit të vitit 1944; (ii) fotokopje të faqes të regjistrit të Seksionit të Statistikës pranë Ministrisë së Financave të viteve 1944-1945; (iii) fotokopje të regjistrit të Kadastrës së Rrethit të Tiranës. Sipas kërkeses, këto akte kanë rëndësi për çështjen dhe nuk mund të dihehin gjatë shqyrtimit të saj, pasi ato janë nxjerrë nga Arkivi Qendror Shtetëror, i cili ka pasur vështirësi në gjetjen e tyre më parë. Kjo për shkak se në vitet 2000-2001, kohë kur ka filluar gjykimi, nuk ishte bërë inventarizimi, indeksimi, regjistrimi dhe kompjuterizimi i dokumenteve dhe se një pjesë e dokumenteve kanë ardhur më vonë në këtë institucion. Po kështu, shprehet kërkesja, këto prova po të dihehin më përpara, vendimi i gjykatës do të ishte i ndryshëm. Shprehja se ajo “nuk ka treguar dilijencën e duhur” në gjetjen

e provave është e pavend, pasi provat shkresore të siguruara nga Arkivi Qendror Shtetëror nuk diheshin prej saj.

26. Subjekti i interesuar, Nexhmi Allmuça, ka prapësuar se tri provat e reja janë të ngjashme me dhjetëra prova të nxjerra nga Arkivi Qendror Shtetëror, të depozituara nga palët ndërgjyqëse në dosjen gjyqësore. Po kështu, sipas këtij subjekti, kërkuesja ka bërë kërkesa të përsëritura për rishikimin e vendimit për të njëjtën çështje dhe për të njëjtin shkak që lidhet me gjetjen e tri “provave të reja”, të cilat nuk kanë asnjë rëndësi juridike dhe provuese, sepse nuk ndikojnë në ndryshimin e fakteve. Ajo ka shtrembëruar faktet, pasi aktet e pretenduara prej saj nuk kanë asnjë lidhje me çështjen dhe nuk vërtetojnë origjinën e pronës në favor të kërkueses, përkundrazi vërtetojnë të kundërtën e asaj që ajo pretendon, se babai i saj ka regjistruar pronën e të atit në emrin e tij.

27. Subjekti i interesuar, Drejtoria e Kadastrës Tiranë, ka vënë në dispozicion aktet e administruara përfshirë inventarin e brendshëm të dosjes ku gjenden aktet që i përkasin pronës së kërkueses. Kurse subjekti tjetër i interesuar, Drejtoria e Administrimit të Tokës, është shprehur se për realizimin e funksionit si kadastrë e shumëqëllimshme mban dhe ruan, me inventarizim, dokumentacionin kadastral ekzistues, pavarësisht nga koha e krijimit, dokumente në të cilat evidentohen pronësitë, private ose shtetërore (publike), të periudhës përpara hyrjes në fuqi të ligjit për reformën agrare të vitit 1945 dhe se veprimet e institucionit janë kryer në mbështetje të ligjit dhe dokumentacionit ekzistues.

28. Në jurisprudencën e saj të vazhdueshme Gjykata ka theksuar se e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Funkzioni i një vendimi të arsyetuar është t’u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë (*shih vendimet nr. 33, datë 30.05.2023; nr. 11, datë 10.03.2023 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata është shprehur se standardi i arsyetimit është i lidhur edhe me respektimin e të drejtave të tjera kushtetuese, siç është e drejta e aksesit në gjykim (*shih vendimin nr. 16, datë 16.03.2021; nr. 45, datë 03.07.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Po kështu, Gjykata ka pranuar se e drejta e aksesit ka për qëllim të garantojë shtetasit nga çdo veprim që u shkakton cenim të të drejtave të tyre, pa përjashtuar rastet kur cenimi vjen nga ndonjë akt i administratës shtetërore. Shteti i së drejtës presupozon që çdo ndërhyrje e autoriteteve ekzekutive në të drejtat e individit ose të personave juridikë duhet të jetë objekt i një kontrolli efektiv nga një organ që ofron garantimin e pavarësisë dhe paanësisë gjatë procesit të shqyrtimit të procesit (*shih vendimet nr. 70, datë 24.11.2016; nr. 10, datë 04.04.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Në jurisprudencën kushtetuese është pohuar se kërkesa për rishikim përfaqëson një formë të veçantë ankimi, një mjet të jashtëzakonshëm, me anë të të cilit kërkohet rishikimi i një vendimi të formës së prerë të gjykatës. Nëpërmjet këtij mjete ankimi mund të hapet një gjykim i mbyllur në mënyrë përfundimtare nga gjykata. Duke qenë një mjet i jashtëzakonshëm, pasi ka për objekt një vendim gjyqësor të formës së prerë, me autoritetin e gjësë së gjykuar, pala e interesuar mund të kërkojë rishikimin e një vendimi gjyqësor vetëm për një numër të kufizuar shkaqesh, të parashikuara shprehimisht nga dispozitat procedurale përkatëse (*shih vendimet nr. 11, datë 10.03.2023; nr. 36, datë 26.07.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Mbi bazën e standardeve të mësipërme, Gjykata do t'i shqyrtojë pretendimet duke analizuar nëse arsyetimi i Gjykatës së Lartë për zbatimin e ligjit procedural për aktet e paraqitura nga kërkuesja është i qartë në atë masë sa të ketë respektuar edhe të drejtën e aksesit në gjykim të saj.

32. Gjykata vëren se kërkuesja i është drejtuar Gjykatës së Lartë me kërkesë për rishikimin e vendimeve gjyqësore, me argumentin se me shkresën e datës 15.12.2015 Arkivi Qendror Shtetëror, në përgjigje të kërkesës së saj, i ka dërguar tri materiale. Këto materiale janë konsideruar prej saj si “prova të reja” që ndikonin në thelbin e çështjes dhe konkretisht: (i) fotokopje të regjistrit të Librit Themeluar i Çashtjeve Civile - Gjykatës së Diktimit (D.C.), të vitit 1944, sipas të cilit në datën 03.04.1944 është regjistruar padia e shtetases H.M., e veja e S.M. për vehte dhe për të miturit e saj kundër Inspektoria e Arsimit dhe Bashkia e Kryeqytetit së qytetit të Tiranës dhe në kolonën për shkurtimin e gjykimit pasqyrohet shënimi i aktgjykimit të Gjykatës së Paqimit të Tiranës me nr. 117, datë 28.03.1944, që përmban refuzimin e padisë për ndalimin e të paditurve që të nxjerrin forcërisht nga shtëpia ku banojnë paditësat; (ii) fotokopje të regjistrit të Kadastrës së Rrethit të Tiranës të vitit 1956, që përmban të dhëna për pronat e ndodhura në lagjen “Ali Demi” dhe në Qendër Shkozë; (iii) fotokopje të faqes të regjistrit të Seksionit të Statistikës pranë Ministrisë së Financave të vitit 1945, sipas së cilës është regjistruar sipërfaqja e tokës dhe prodhimi i të lashtave në vitet bujqësore 1944 – 1945, në të cilin gjendet i pasqyruar edhe emri i H.M.

33. Gjatë kohës që kërkesa ishte në pritje për shqyrtim, në datën 27.06.2024 kërkuesja ka vënë në dispozicion të Gjykatës së Lartë, ndër të tjera, shkresën e datës 11.05.2023 të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, e cila, në përgjigje të kërkesës së saj, bënte me dije se përgjigjet nga ky institucion bazohen në varësi të plotësisimit të formularit të aplikimit, pronarit për të cilin janë kërkuar të dhëna, periudhës kohore, vendndodhjes së pronës, si dhe dokumentacionit bashkëngjitur. Po sipas kësaj shkrese, lidhur me pyetjen e kërkueses se pse këto dokumente nuk ishin siguruar në të njëjtën kohë, ai institucion bën me dije se në bazë të

nenit 17 të ligjit nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për arkivat”, të ndryshuar (*Ligji për Arkivat*), Arkivi Qendror Shtetëror ruan, përpunon, administron dhe shërben dokumente dhe në këtë mënyrë ky institucion pasurohet vazhdimisht me dokumente dhe të dhëna të reja të cilat evidentohen në databazën e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave.

34. Ndërkohë, Gjykata e Lartë, pasi ka shqyrtuar kërkesën për rishikim, mbështetur në përmbajtjen e nenit 494, shkronja “a”, të KPC-së, ka vlerësuar se ajo nuk plotësonte shkaqet për pranimin e saj. Sipas saj, ndonëse provat të cilave u referohej kërkuesja plotësonin standardin e të qenit prova me shkresë, ato nuk mund të konsideroheshin si prova të zbuluara rishtazi dhe që nuk mund të diheshin më parë, pasi dokumentet arkivore janë prova të cilat ajo (kërkuesja) ka pasur mundësitë për t’i gjetur gjatë gjykimit, mjafton të tregonte dilijencën e duhur dhe t’u drejtohej me kërkesë institucioneve përkatëse. Dokumentacioni i paraqitur nga kërkuesja, pavarësisht se kur është nxjerrë nga arkivi qendror, ka ekzistuar gjatë gjykimit (madje gjykata ka administruar disa dokumente arkivore) dhe ajo nuk ka pasur asnjë pengesë objektive për të paraqitur këto dokumente. Nga ana tjetër, ka arsyetuar Gjykata e Lartë, lidhur me rëndësinë e këtyre provave në raport me vendimmarrjen e gjykatave, ato nuk rezultojnë se paraqesin të dhëna fikse që ndikojnë drejtpërdrejt në ndryshimin e fakteve mbi të cilat është mbështetur vendimi i formës së prerë që kërkohet të rishikohet, por është kërkuesja e cila pretendon t’i japë një mënyrë të tillë vlerësimi këtyre të dhënave, duke synuar ndikimin në vendimin e formës së prerë. Sipas Gjykatës së Lartë, në vendimmarrjen e saj gjykata e apelit ka argumentuar mbi rëndësinë e të dhënave të regjistrave të pronësisë së tokës, pas daljes së ligjit për reformën agrare, të cilat nuk mund të vërtetojnë origjinën e pronës (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

35. Gjykata, në konsideratë të sa më sipër, çmon të vërë në dukje përmbajtjen e nenit 17 të Ligjit për Arkivat, sipas të cilit Arkivi Qendror Shtetëror ruan, përpunon, administron: a) dokumentet që janë trashëguar nga shteti shqiptar nga periudha parashetërore; b) dokumentet që janë krijuar nga autoritetet publike deri në vitin 1944; c) dokumentet që janë krijuar nga organet partiake deri në vitin 1991; ç) dokumentet që janë krijuar nga autoritetet qendrore publike pa kufizim kohor, me përjashtim të atyre që ruhen në arkivat e sistemit, në arkivat e tjerë të përhershëm; d) dokumentet e krijuara nga autoritetet e tjera publike joqendrore pas vitit 1944, por janë të vetme në llojin e tyre; dh) dokumentet që janë krijuar prej subjekteve e personave juridikë dhe fizikë privatë, të kaluara në pronësi të shtetit para hyrjes në fuqi të ligjit nr.7726, datë 29.6.1993 “Për Fondin Arkivor të Republikës së Shqipërisë dhe për arkivat”; e) dokumentet që janë të dhuruara nga personat fizikë dhe juridikë privatë dhe që vlerësohen si dokumente me rëndësi historike kombëtare nga Komisioni i Përhershëm i Ekspertëve.

36. Gjykata vëren se tri aktet e konsideruara nga kërkuesja si “prova të reja” i janë vënë asaj në dispozicion nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, që sikurse ka konfirmuar në përgjigjen e saj (*shih paragrafin 33 të vendimit*), databaza ku evidentohen aktet pasurohet vazhdimisht me dokumente dhe të dhëna të reja. Këto tri akte i përkasin një periudhe kohore (vitet 1944 – 1956) të një forme tjetër qeverisjeje dhe janë lëshuar nga Gjykata e Diktimit ose e Paqtimit, Kadastra e Rrethit të Tiranës dhe Seksioni i Statistikës pranë Ministrisë së Financave të kohës. Ndërkohë, gjykimi i çështjes në fjalë (objekt i kërkesës për rishikim) ka ndodhur në vitet 2001 – 2003, pra rreth 13 vjet më parë se kërkuesja të dispononte aktet nga institucioni i Arkivit Qendror Shtetëror dhe në atë kohë institucionet që kishin lëshuar aktet në fjalë kishin vite që kishin pushuar së ekzistuari. Në kërkesën e saj për rishikimin e procesit gjyqësor, kërkuesja ka pretenduar pamundësinë objektive për të vënë në dispozicion në kohën e gjykimit aktet e përcjella nga arkivi. Mirëpo Gjykata e Lartë, pasi ka analizuar kërkesën për rishikim, është shprehur se këto akte nuk mund të konsiderohen si prova të zbuluara rishtazi, që nuk mund të dihen më parë dhe se kërkuesja ka pasur mundësitë për t’i gjetur gjatë gjykimit, duke iu drejtuar me kërkesë institucioneve përkatëse, por pa treguar se kujt institucioneve kërkuesja mund t’u drejtohej që të dispononte këto akte, duke i ngarkuar në këtë mënyrë asaj një barrë të tepruar.

37. Në analizë të këtyre rrethanave, Gjykata konstaton se Gjykata e Lartë ka marrë vetëm formalisht në shqyrtim kërkesën për rishikim, pa u kushtuar vëmendjen e duhur fakteve dhe rrethanave që nuk vareshin nga kërkuesja. Kërkesa për rishikim është bërë pikërisht për aktet e kërkuara dhe të gjetura nga kërkuesja dhe aksesimi në kohë i tyre ka qenë i kufizuar për arsye objektive që lidhen me kompleksitetin e procesit të administrimit, përpunimit dhe shërbimit të dokumenteve zyrtare të tyre nga institucionet kompetente. Po ashtu, Gjykata vëren se Gjykata e Lartë ka arsyetuar në mënyrë të kufizuar lidhur me vlerën që aktet e reja paraqisnin në drejtim të thelbit të çështjes, duke u mjaftuar me konkluzionin se ato nuk ndryshonin rezultatin e çështjes dhe pa u ndalur të jepte shpjegime në këtë drejtim. Në këtë pikë, Gjykata thekson se në rastin e vendimeve për kërkesat për rishikim, referimi i Gjykatës së Lartë tek arsyetimi i gjykatës së apelit nuk përmbush standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor, sepse bëhet fjalë për një referim tek arsyetimi i një vendimi gjyqësor, i cili nuk është bazuar tek aktet e reja të paraqitura nga kërkuesja. Në këtë pikëpamje, Gjykata e Lartë, e cila ka kompetencën me ligj të shqyrtojë kërkesat për rishikim, kur konstaton se formalisht aktet përbëjnë prova të reja, ka detyrimin të analizojë edhe thelbin e atyre akteve, për t’i dhënë përgjigje të arsyetuar pretendimit nëse procesi gjyqësor përfundimtar ka pasur ose jo gabime të rënda gjyqësore.

38. Për sa më sipër, Gjykata e Lartë, në kuptim edhe të përmbajtjes së dispozitës procedurale të zbatueshme, nenit 494, shkronja “a”, të KPC-së, nuk ka arsyetuar mjaftueshëm dhe në mënyrë ezauruese se përse provat e reja të paraqitura nga kërkuesja nuk janë nga ato që parashikon kjo dispozitë dhe sesi mundej që kërkuesja t’i kishte siguruar ato në kohën e duhur, duke mos u dhënë përgjigje përfundimtare pretendimeve të saj.

39. Parë në këtë këndvështrim, Gjykata çmon se vendimi i kundërshtuar nga kërkuesja nuk plotëson mjaftueshëm kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese për ofrimin e garancive për proces të rregullt ligjor në aspektin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit në gjykim, ndaj pretendimet e kërkueses për cenimin e këtyre elementeve të së drejtës kushtetuese janë të bazuara.

40. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkueses janë të bazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Pranimin e kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2025-509, datë 12.02.2025 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 19.03.2026

Shpallur më 21.04. 2026

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që i përket kërkueses Fatmira Allmuça, me objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2025-509, datë 12.02.2025 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, ne, gjyqtarët Ilir Toska dhe Asim Vokshi, jemi kundër qëndrimit të shumicës për pranimin e kërkesës, pasi vlerësojmë se pretendimet janë të pabazuara, ndaj kërkesa duhej të ishte rrëzuar. Në mbështetje të nenit 132, pika 3, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 8, të Ligjit Organik të Gjykatës, që parashikojnë publikimin e mendimit të pakicës së bashku me vendimin përfundimtar të Gjykatës, parashtrojmë në vijim argumentet që mbështesin qëndrimin tonë kundër.

2. Duke shmangur përsëritjen e fakteve dhe të rrethanave të çështjes, vëmë në dukje se gjykimi kushtetues ka për objekt vlerësimin e vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë, që ka vendosur për herë të tretë mospranimin e kërkesës për rishikimin e dy vendimeve gjyqësore të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe të Gjykatës së Lartë, të dhëna në vitet 2002 dhe 2003, në kuadër të një procesi gjyqësor civil, në të cilin është njohur e drejta e bashkëpronësisë së trashëgimtarëve të tjerë (krahas babait të kërkueses) për pasurinë me sipërfaqe 109.000 m², e trajtuar si pasuri trashëgimore e ardhur nga trashëgimlënësi S.A.(M.). Kërkesën e tretë për rishikimin e vendimeve gjyqësore kërkuësja e ka mbështetur në tri dokumente të gjetura në Arkivin Qendror Shtetëror, të cilat, sipas saj, provonin pronësinë vetëm të babait të saj për pronën në fjalë. Për gjetjen e këtyre akteve kërkuësja ka paraqitur edhe një përgjigje të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave (shkresa nr. 4677/1 prot., datë 11.05.2023), sipas së cilës *data baza* e këtij institucioni pasurohet vazhdimisht me dokumente dhe të dhëna të reja. Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e kërkesës së kërkueses për rishikimin e vendimeve gjyqësore dhe kërkuësja, në vijim, ka paraqitur ankim kushtetues individual, me pretendimet se vendimi i Gjykatës së Lartë i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e gjykimit nga një gjykatë e paanshme, aksesit dhe standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor.

3. Shumica ka vlerësuar se pretendimi për cenimin e së drejtës për gjykim nga një gjykatë e paanshme është haptazi i pabazuar (*shih paragrafin 21 të vendimit*), ndërsa pretendimet e tjera, pasi i ka analizuar të lidhura me njëra-tjetrën, i ka çmuar si të bazuara, me arsyetimin se vendimi i Gjykatës së Lartë nuk plotëson mjaftueshëm kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese për ofrimin e garancive për proces të rregullt ligjor në aspektin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me aksesin në gjykim (*shih paragrafët 24 dhe 39 të vendimit*). Konkretisht, shumica ka arsyetuar se: (i) Gjykata e Lartë ka marrë vetëm formalisht në shqyrtim kërkesën për rishikim, pa u kushtuar vëmendjen e duhur fakteve

dhe rrethanave që nuk vareshin nga kërkuesja; (ii) aktet e kërkuara dhe të gjetura nga kërkuesja, si dhe aksesimi në kohë i tyre ka qenë i kufizuar për arsye objektive që lidhen me kompleksitetin e procesit të administrimit, përpunimit dhe shërbimit të dokumenteve zyrtare nga institucionet kompetente; (iii) Gjykata e Lartë ka arsyetuar në mënyrë të kufizuar për vlerën që aktet e reja paraqisnin në drejtim të thelbit të çështjes, duke u mjaftuar me konkluzionin se ato nuk ndryshonin rezultatin e çështjes dhe pa u ndalur të jepte shpjegime në këtë drejtim; (iv) referimi i Gjykatës së Lartë tek arsyetimi i gjykatës së apelit nuk përmbush standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor, sepse bëhet fjalë për një referim tek arsyetimi i një vendimi gjyqësor, i cili nuk është bazuar tek aktet e reja të paraqitura nga kërkuesja; (v) Gjykata e Lartë ka kompetencën dhe detyrimin të analizojë edhe thelbin e atyre akteve që përbëjnë prova të reja, për t'i dhënë përgjigje të arsyetuar pretendimit nëse procesi gjyqësor përfundimtar ka pasur ose jo gabime të rënda gjyqësore; (vi) Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar mjaftueshëm dhe në mënyrë ezauruese se përse provat e reja të paraqitura nga kërkuesja nuk janë nga ato që parashikon kjo dispozitë dhe sesi mundej që kërkuesja t'i kishte siguruar ato në kohën e duhur, duke mos u dhënë përgjigje përfundimtare pretendimeve të saj (*shih paragrafët 37 dhe 38 të vendimit*).

4. Ndonëse bashkohemi me qëndrimin e shumicës për sa i takon pabazueshmërisë së pretendimit të kërkueses për cenimin e së drejtës për gjykim nga një gjykatë e paanshme, nuk ndajmë të njëjtin vlerësim lidhur me argumentet se Gjykata e Lartë nuk ka përmbushur detyrimet e saj kushtetuese dhe ligjore në drejtim të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit. Në vlerësimin tonë, Gjykata e Lartë jo vetëm ka marrë në shqyrtim aktet e paraqitura nga kërkuesja si prova të reja, por edhe i ka dhënë përgjigje se përse ato nuk përmbushnin kriteret e pranueshmërisë së kërkesës për rishikim sipas përcaktimeve të nenit 494 të KPC-së.

5. Kjo dispozitë procedurale parashikon rishikimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë edhe në rastin kur zbulohen rrethana të reja ose prova të reja me shkresë që kanë rëndësi për çështjen, të cilat nuk mund të dihen nga pala gjatë shqyrtimit të saj (*shkronja "a"*). Në analizë të përmbajtjes së kësaj dispozite, Gjykata e Lartë ka evidentuar se instituti i rishikimit të vendimit gjyqësor civil është një mjet jo i zakonshëm për të kundërshtuar një vendim gjyqësor civil të formës së prerë, i cili mund të kërkohet vetëm nëse ekzistojnë shkaqet e përmendura në mënyrë shteruese në nenin 494 të KPC-së. Sipas saj, kuptimi i kërkesës për rishikim në të drejtën procedurale civile është elaboruar edhe nga Gjykata, e cila, në vendimin nr. 66, datë 31.05.2013, është shprehur se kërkesa për rishikim përfaqëson një formë të veçantë ankimi, një mjet të jashtëzakonshëm, me anë të të cilit kërkohet rishikimi i një vendimi të

formës së prerë të gjykatës. Nëpërmjet këtij mjeti ankimi mund të hapet një gjykim i mbyllur në mënyrë përfundimtare nga gjykata. Po kështu, argumenton Gjykata e Lartë, kërkesa për rishikim duhet detyrimisht të përmbajë shkakun për të cilin kërkohet rishikimi, provat përkatëse, ditën e zbulimit ose të vërtetimit të rrethanës, apo marrjes së dokumenteve. Për kërkesën për rishikim vendoset mospranimi nëse përmbushet një nga këto kushte: së pari, është bërë jashtë rasteve të përcaktuara në nenin 494 të KPC-së; së dyti, është bërë nga ata që nuk e kanë këtë të drejtë; së treti, rezulton haptazi e pambështetur (*shih paragrafët 13 – 15 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

6. Në rastin në shqyrtim, Gjykata e Lartë ka konstatuar se, si shkak për kërkesën për rishikim, kërkuesja ka pretenduar zbulimin e provave të reja me shkresë që kanë rëndësi për çështjen, të cilat nuk mund të diheshin nga pala gjatë shqyrtimit të saj, duke paraqitur për këtë qëllim aktet si vijon: 1) fotokopje e dokumentit “Libri Themelues i Çashtjeve Civile - Gjykatës së Paqimit (D.C) të Gjykatës së Diktimit” i vitit 1944, në të cilin, me nr. rendor 75, datë 03.04.1944, është shënimi se në datën 03.04.1944 është regjistruar padia e shtetases H.M., e veja e S.M.(A.) kundër Bashkisë së qytetit të Tiranës, me anën e së cilës i kërkon gjykatës që të ndalojë të paditurit që ta nxjerrin forcërisht nga shtëpia atë dhe fëmijët e saj; 2) fotokopje e dokumentit “Regjistër” i Seksionit të Statistikës pranë Ministrisë së Financave i viteve 1944-1945, në të cilin ka shënime për tokat dhe pronarët, të ndara në zëra kadastralë, për efekt të llogaritjes dhe pagimit të taksave për vitet bujqësore 1944-1945; 3) fotokopje e dokumentit “Regjistër” i Kadastrës së Rrethit të Tiranës, në të cilin ka të dhëna për pronat e pronarëve në vitin 1956. Sipas kërkueses, këto akte shkresore përfaqësojnë prova që nuk janë përdorur në gjykimin për të cilin është dhënë vendimi për të cilin kërkohet rishikimi. Po sipas saj, aktet janë siguruar nga Arkivi Qendror Shtetëror, kështu që nuk mund të dihej ekzistenca e tyre, madje edhe për vetë arkivin ka qenë e vështirë gjetja e tyre më parë, për arsye se në vitet 2000-2001, kohë kur ka filluar gjykimi, nuk ishte bërë inventarizimi, indeksimi, regjistrimi dhe kompjuterizimi i dokumenteve. Përveç kësaj, një pjesë e dokumenteve arkivore kanë ardhur më vonë në këtë institucion. Për rrjedhojë, sipas kërkueses, aktet në fjalë përbënin prova të reja. Gjithashtu, sipas saj, këto prova të reja kanë rëndësi thelbësore për çështjen, aq sa, po të diheshin më përpara, vendimi i gjykatës do të ishte ndryshe dhe jo ky që është sot (*shih paragrafët 8 dhe 17 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

7. Gjykata e Lartë ka arsyetuar se, në kuptim të nenit 494 të KPC-së, një ndër shkaqet për të cilat pala e interesuar mund të kërkojë rishikimin e një vendimi të formës së prerë përfshin zbulimin e rrethanave të reja ose të provave të reja me shkresë që kanë rëndësi për çështjen, të cilat nuk mund të diheshin nga pala gjatë shqyrtimit të saj. Për t’u vërtetuar ky

shkak rishikimi duhet që: (i) të zbulohen rrethana të reja ose prova të reja me shkresë; (ii) rrethanat ose provat e zbuluara rishtazi të kenë rëndësi për çështjen; (iii) ato nuk mund të diheshin dhe as të kishte mundësi të diheshin gjatë shqyrtimit të çështjes. Sipas saj, padijenja e këtyre provave ose rrethanave gjatë gjykimit mund të ketë ardhur si për faj të palës kundërshtare që ka vepruar në keqbesim, ashtu edhe për çdo shkak tjetër që nuk rrjedh nga faji i palës që paraqet kërkesën. Në rastin e provës, ajo duhet të jetë patjetër shkresore për t'u marrë në konsideratë. Dëshmitë e dëshmitarëve ose çdo lloj prove tjetër joshkresore, sado e rëndësishme për zbulimin e së vërtetës objektive, nuk mund të jenë shkak për pranimin nga gjykata të kërkesës për rishikim. Po kështu, Gjykata e Lartë ka theksuar se kërkesa për rishikim nuk mund të pranohet edhe kur pala e interesuar ka pasur mundësi ta sigurojë provën gjatë gjykimit në shkallë të parë ose edhe gjatë gjykimit në apel, përpara se vendimi të marrë formë të prerë. Që prova ose rrethana të merren në konsideratë për të pranuar kërkesën për rishikim, ato duhet të jenë të tilla që nuk diheshin dhe nuk mund të diheshin nga kërkuesi gjatë shqyrtimit të çështjes në gjykatë dhe të jenë zbuluar rishtazi. Për më tepër, për t'u pranuar kërkesa për rishikim, prova shkresore ose rrethana duhet të jetë thelbësore për zgjidhjen e çështjes, duhet të ketë lidhje me themelin e padisë dhe të ketë ndikuar në marrjen e vendimit. Gjithashtu, nuk përbën rrethanë të re as rrethana që nuk ekzistonte në kohën e gjykimit të çështjes, por që u vërtetua më vonë, ose rrethana që, në kohën e zhvillimit të gjykimit, ekzistonte në një formë të caktuar e që u ndryshua pasi vendimi mori formë të prerë (*shih paragrafët 18-20 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

8. Në analizë të këtyre kërkesave të ligjit, për sa i përket kërkesës për rishikim të kërkueses, Gjykata e Lartë, fillimisht, ka arsyetuar se, në rastin konkret, provat të cilave u referohet kërkuesja plotësojnë standardin e të qenit prova me shkresë, por nuk mund të konsiderohen si prova të zbuluara rishtazi dhe që nuk mund të diheshin më parë. Dokumentet arkivore të paraqitura nga kërkuesja janë prova të cilat kjo e fundit ka pasur mundësi t'i gjente, mjafton të kishte treguar dilijencën e duhur gjatë gjykimit duke iu drejtuar me kërkesë institucioneve përkatëse. Ato dokumente, pavarësisht se kur janë nxjerrë nga AQSH-ja, kanë ekzistuar gjatë gjykimit (madje gjykata ka administruar disa dokumente arkivore) dhe pala nuk ka pasur asnjë pengesë objektive për të paraqitur këto dokumente (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

9. Pavarësisht këtij përfundimi, Gjykata e Lartë ka shqyrtuar në vijim edhe kërkesën e ligjit në drejtim të rëndësisë së provave të reja për çështjen, pra në raport me vendimmarrjen e gjykatave, duke arritur në përfundimin se ato nuk paraqesin të dhëna fikse, të cilat të ndikonin drejtpërdrejt në ndryshimin e fakteve mbi të cilat është mbështetur vendimi i formës së prerë

që kërkohet të rishikohet. Sipas saj, nëse këto dokumente arkivore do të përmbanin të dhëna të cilat mohonin një fakt të caktuar të pranuar si të provuar nga gjykatat, atëherë ato do të mund të vlerësoheshin si të afta për të bazuar kërkesën për rishikim. Gjykata e Apelit Tiranë, në vendimmarrjen e saj, ka argumentuar për rëndësinë e të dhënave të regjistrave të pronësisë së tokës, pas daljes së ligjit për reformën agrare, të cilat, sipas saj, nuk mund të vërtetojnë origjinën e pronës (*shih paragrafin 21 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

10. Në lidhje me këtë përfundim, Gjykata e Lartë, fillimisht, ka parashtruar arsyetimin e përmbledhur të Gjykatës së Apelit Tiranë në vendimin për të cilin kërkohet rishikimi. Konkretisht, Gjykata e Lartë ka evidentuar se Gjykata e Apelit Tiranë, ndër të tjera, ka arsyetuar se:

“[...] në seancë janë administruar një sërë dokumentesh pronësie që vërtetojnë pronësinë në emër të S.A. (shih vërtetimin e hipotekës Tiranë me nr. 145, datë 19.03.1931). Edhe dokumentet e tjera që vërtetojnë pronësinë e familjes Allmuça, përpara vitit 1945 janë në emër të S.A.(M.). I vetmi regjistrim në emër të të paditurit është ai i vitit 1946, në kohën e Reformës Agrare. I padituri, duke qenë fëmija i madh i familjes dhe administratori i pasurisë pas vdekjes së babait dhe nënës, ka përfaqësuar këtë familje në marrëdhënie me të tretët dhe shtetin. Kështu del se, në këtë kohë, janë regjistruar në emër të tij 136 dynymë tokë dhe disa rrënjë ullinj. Nga kjo tokë i janë marrë nga Reforma Agrare rreth 70 dynymë tokë. I padituri këtë regjistrim të pasurisë në vitin 1946 në emër të tij do ta paraqesë si pronë të tij që ia ka dhuruar babai i tij që në vitin 1937. Por këtë fakt ai nuk e shoqëron me asnjë provë tjetër veç pohimit të tij. Nuk mund të pranohet pretendimi i të paditurit për aktin e dhurimit kur për të nuk ka kontratë dhurimi, si një akt i domosdoshëm për kalimin e pronësisë së paluajtshme, ose ky akt të ekzistonte i regjistruar në regjistrin e pronësisë të përpara Çlirimit, të cilat janë të plota. Në regjistrimin që i ka bërë pronës në vitin 1946 në emër të tij i padituri nuk e ka shoqëruar me burimin e fitimit të saj. Ai, në një kërkesë që i ka bërë Ministrisë Bujqësisë më 16.10.1964, i lutet kësaj ministrie për të hequr nga shpronësimin një pjesë të tokës, pasi nuk kishte më se të mbante familjen. Ai thotë: “...toka, si këto dhe të tjera të dorëzuara, i kam trashëguar prej atit tonë S.A., e që ndodhen në Katundin Shkozë të rrethit të Tiranës. Nuk kam trashëguar vetëm tokën...”. Pra, edhe në organet shtetërore të kohës, i padituri është prezantuar si trashëgimtar, jo si pronar i tokës.

Pretendimi tjetër i të paditurit se ai ka qenë familje më vete përpara vitit 1945, nuk është i vërtetë. Nga aktet e gjendjes civile del se i padituri ka qenë në një trung me babanë e tij edhe në regjistrimin e bërë në vitin 1945. Më 25.08.1945 të paditurit i ka lindur

fëmija L.A. dhe e ka regjistruar në trungun e babait. Nuk del asnjë regjistrim i pronës në emër të tij përpara daljes së ligjit nr. 108, datë 29.08.1945 “Për Reformën Agrare”. Përpara kësaj date, të gjitha pronat ekzistojnë në emër të babait të tyre. Pra, vetëm shënimet në regjistrat e pronësisë së tokës, pas daljes së ligjit për reformën agrare, nuk mund të vërtetojnë origjinën e pronës. Këto shënime janë sipas deklarimeve në komisionet e ngritura në kohë. Në këto regjistra nuk del origjina e pronës. I padituri, duke qenë fëmija i madh i familjes “Allmuça”, pasi paditësi I. ishte 13 vjeç dhe paditësja R. 8 vjeç, kurse dy motrat e tjera ishin martuar, ka disponuar në emër të tij pronat e trashëguara nga babai.

Paditësit në gjykim kanë vërtetuar origjinën e pronës, kanë vërtetuar se trashëgimlënësi i tyre nuk ka dhuruar pronën në gjallërinë e tij, nuk ka lënë testament përpara vdekjes. Pra, kanë vërtetuar se prona është e gjitha e babait të tyre dhe, si e tillë, është pasuri trashëgimore që e trashëgojnë të gjithë fëmijët e S.A. nga 1/5-n pjesë. I padituri, me vendimin nr. 254, datë 15.01.1995, ka vërtetuar kufijtë e pronës që ai ka pretenduar si të tijën. Por, nga aktet del se pikërisht pronarët që pretendojnë se kufizohen me H.A. (të paditurin) në aktet e pronësisë së tyre kufizohen me pronat e S.A., babait të palëve. Kështu, prona e Teqes Bektashiane kufizohet me S.M.(A.) dhe jo me H. Po kështu, B.A. kufizohet me S.A. dhe jo me H. Pra, ky vendim, që i padituri e ka paraqitur si provë, vërteton të kundërtën e pretendimit të tij.

Praktika gjyqësore ka konfirmuar në zgjidhjet e saj se nuk mund të njihet pronar i një sipërfaqeje toke ose trualli një person me vërtetim fakti ose vetëm me regjistrime pas vitit 1946, pa u treguar burimi i pronës (me blerje ose me dhurim). Në rastin konkret, sipas akteve, kjo pronë ka vetëm një origjinë, si pronar i saj nga viti 1931 ka qenë babai i palëve S.A. Ai nuk ka bërë kalim të pronësisë deri sa ka vdekur në vitin 1943, veç një sipërfaqe toke që ia ka shitur Komunitetit Mysliman Bektashian, më 21.06.1939, një sipërfaqe prej 24 dynmësh. Pikërisht në këtë sipërfaqe që ka ngelur pa u shitur pretendon se është pronar i padituri. Pra, përfundimisht, padia e paditësve për t’u njohur si pasuri trashëgimore që u vjen palëve nga babai i tyre duhej të pranohet. Vendimi i gjykatës duhet të ndryshohet dhe të pranohet padia.

Në këtë gjykim paditësit kanë vërtetuar se janë trashëgimtarë të S.A. dhe se e gjithë prona që ka disponuar i padituri është pasuri trashëgimore. Pra, ata në këtë gjykim kanë fituar legjitimitetin për të kërkuar pjesëtimin e pasurisë trashëgimore ose disponimin e saj, sipas marrëveshjes së bashkëpronësisë (*shih paragrafin 6 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

11. Për sa më lart, jemi të mendimit se, përkundër asaj që ka vlerësuar shumica, Gjykata e Lartë ka arsyetuar mjaftueshëm për arsyet e mospranimit të kërkesës së kërkuases për rishikimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë. Ajo ka dhënë argumente ligjore se përse aktet shkresore të paraqitura nga kërkuësja nuk plotësonin kriteret e kërkuara nga neni 494 i KPC-së. Sikurse ka arsyetuar edhe Gjykata e Lartë, kërkuësja kërkon të rishikojë një proces gjyqësor që është përmbyllur me vendim përfundimtar që në vitin 2003, çka do të thotë se ajo ka pasur në dispozicion një kohë më se të mjaftueshme për të gjetur dhe për të paraqitur aktet në fjalë. Sikurse rezulton nga shqyrtimi i çështjes, aktet kanë qenë pjesë e arkivave të institucioneve publike dhe, më pas, pjesë e Arkivit Qendror, çka tregon se ato kanë ekzistuar edhe në kohën e gjykimit të çështjes dhe mundësia që kërkuësja t'i paraqiste në kohë ka qenë e realizueshme dhe nuk ka qenë e kufizuar në mënyrë objektive. Nga ana tjetër, pavarësisht kësaj, Gjykata e Lartë ka argumentuar edhe në drejtim të vlerës provuese dhe rëndësisë së tyre për çështjen, duke arritur në përfundimin se aktet shkresore të paraqitura nga kërkuësja si prova të reja nuk janë të afta për të hedhur poshtë faktet e pranuar në vendimin gjyqësor të formës së prerë, pra se ato nuk mund të ndryshonin rezultatin e çështjes.

12. Mbështetur në këto konsiderata, vlerësojmë se kërkuases, efektivisht, i është krijuar mundësia të paraqesë prova, fakte dhe argumente për çështjen në gjykim, duke iu siguruar kështu e drejta e aksesit në mënyrë efektive. Në këtë kuptim, Gjykata e Lartë jo vetëm që ka disponuar në lidhje me kërkesën e kërkuases për rishikim, por ka shqyrtuar dhe arsyetuar, duke i dhënë përgjigje të argumentuar shkakut të rishikimit të pretenduar nga kërkuësja. Gjykata e Lartë nuk është mjaftuar vetëm me një trajtim formal të çështjes, por, përkundrazi, ka shqyrtuar provat e paraqitura në funksion të vërtetimit të rastit të rishikimit, si dhe analizën e tyre në raport me ligjin e zbatueshëm, ndërkohë që përfundimet e arritura mbështesin qëndrimin e saj të shprehur në dispozitiv. Në këto rrethana, nuk rezulton që ajo të ketë refuzuar të drejtën e aksesit në gjykim, por përkundrazi të ketë ushtruar funksionin e saj kushtetues e ligjor për të verifikuar nëse ishin përmbushur kushtet për përdorimin e një mjete të jashtëzakonshëm kundër një vendimi të formës së prerë. Për më tepër, në vlerësimin tonë, argumentet e parashtruara nga kërkuësja kanë të bëjnë në thelb me çështje të natyrës ligjore, analiza e të cilave bën pjesë në kompetencën funksionale të Gjykatës së Lartë si gjykatë e ligjit, e cila duket se e ka përmbushur në mënyrën e duhur ligjore dhe faktike këtë funksion.

13. Është e rëndësishme të theksohet se, në gjykimet e kërkesave për rishikim, kërkuesi duhet të provojë jo vetëm se ka zbuluar një ose disa prova të reja, por edhe se, ndonëse ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme dhe të mundshme gjatë gjykimit të çështjes në themel, për t'i gjetur ato, kjo ka qenë e pamundur për shkaqe të pavarura nga vullneti ose diligenca e tij. Po

kështu, vetëm fakti i zbulimit të provave të reja me shkresë është i pamjaftueshëm për të vënë në diskutim drejtësinë e një vendimi gjyqësor të formës së prerë, nëse ato prova, në pikëpamje të rëndësisë së të dhënave që ofrojnë, nuk tregojnë në mënyrë të qartë se faktet e pranuar në atë vendim janë të ndryshme, pra se vendimi, në thelb, është i padrejtë. Kjo për shkak se rishikimi prek gjënë e gjykuar dhe, për rrjedhojë, vetë parimin e sigurisë juridike, çka imponon që kushtet për përdorimin e këtij instituti procedural të interpretohen dhe të zbatohen në mënyrë rigoroze. Në të njëjtën frymë, edhe jurisprudenca e GJEDNJ-së ka theksuar se e drejta për një gjykim të drejtë sipas nenit 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së, interpretuar sipas parimeve të shtetit të së drejtës dhe sigurisë juridike, përfshin kërkesën se, në rastin kur gjykatat kanë marrë vendim të formës së prerë për një çështje, vendimi i tyre nuk duhet të vihet në pyetje. Sipas këtij parimi, asnjë palë nuk ka të drejtë të kërkojë shqyrtimin e një vendimi të formës së prerë dhe detyruet thjesht me qëllimin për të pasur një seancë gjyqësore dhe një vendim të ri për çështjen. Shqyrtimi nuk duhet të kthehet në një ankesë nën maskim. Parimi i sigurisë juridike dikton se, në rastin kur një mosmarrëveshje civile shqyrtohet për meritat nga gjykatat, vendimi duhet të merret një herë dhe përgjithmonë, dhe një distancim nga ky parim justifikohet vetëm kur është e nevojshme nga rrethanat me një karakter thelbësor dhe detyruet, të tilla, si, korrigjimi i defekteve themelore ose dështimi i drejtësisë (*shih Gaba kundër Shqipërisë, datë 17.12.2024, §§ 75-76; Ryabykh kundër Rusisë, datë 24.07.2003, § 52; Brumărescu kundër Rumanisë [DHM], datë 28.10.1999, § 61*).

14. Në përfundim, çmojmë se pretendimet e kërkuases janë të pabazuara, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë i përmbush kriteret kushtetuese në drejtim të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit në gjykim, si dhe sepse një qasje më pak rigoroze ndaj kushteve të nenit 494 të KPC-së do të sillte rrezikun që rishikimi të përdorej për të vënë sërish në diskutim, pa rrethana vërtet thelbësore e detyruese, vendime gjyqësore të formës së prerë, në kundërshtim me parimin e sigurisë juridike. Për rrjedhojë, mbajtmë qëndrimin se Gjykata duhej të vendoste rrëzimin e kërkesës.

Anëtarë: Ilir Toska, Asim Vokshi.